

בְּרוּךְ ד' אֱלֹקֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר בָּרָא הַכֹּל בְּחֶסֶד וּבְשֵׁשֶׁת יָמִים וּלְבַסּוֹף בָּרָא אֶת
הָאָדָם... וּבְעֵבֹרוֹ הוֹכֵן הַכֹּל מֵהַתְחֵלָה בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, וְנָתַן תַּחַת רְשׁוּתוֹ דַּגַּת הַיָּם וְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וְכָל אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ הָאָרֶץ... וְהוּא נִבְרָא לְשֵׁמֶשׁ אֶת קוֹנוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וּבִקְיוֹם
מְצוּוֹתֶיהָ, שְׁבַשְׁבִּיל זֶה הָיָה כָּל הַבְּרִיאָה. עַכ"ל הַמְּשַׁנֵּה בְּרוּרָה בְּהַקְדַּמְתּוֹ.

וְהִנֵּה, עֵקֶר מַעֲשֵׂה בְּרִאשִׁית הָיָה הַהִבְדָּלָה. וְכָתַב רַש"י עַל הַפְּסוּק "יְהִי מְאוֹרוֹת": כָּל
תּוֹלְדוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ נִבְרָאוּ מִיּוֹם רֵאשׁוֹן, וְכָל אֶחָד נִקְבַּע בְּיוֹם שְׁנַגְזָר עָלָיו. עַכ"ל.

כְּלוּמַר, בְּשֵׁשֶׁת יָמִים הִגְדְּרוּ צְבִיוֹנִם הַמֵּיחָד שֶׁל חֲלָקֵי הַבְּרִיאָה עַל יְדֵי שְׁהִבְדָּלוֹ זֶה מִזֶּה.
לֹא יִפְלֵא אִפּוּא כִּי עֵסֶק הַתּוֹרָה שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה מְסוּבָב גַּם הוּא עַל יְדֵי הַהִבְדָּלָה.
הַבְּדִיל הַקַּב"ה בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ לְהָאִיר, בֵּין הָאָדָם לְבְּהֵמָה לְעֵסֶק בְּמִשְׁכָּלוֹת, הַבְּדִיל
בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים לְתַת לָהֶם תּוֹרָה וְהַבְּדִיל אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה כְּדִי
לְהַגִּית בְּאִמְרֵי שֹׁפָר.

יִשְׂרָאֵל עֲצָמָם, מְצִינִים בְּמִדָּה זוֹ שֶׁל הֵיכָלֵת לְהַבְּדִיל, בְּדַעַת יִתְרָה שְׁנָתַן הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל
הֵם מְבַדְּיִלִים בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין טָמֵא לְטָהוֹר, וּבֵין דָּם לְדָם וּבֵין דִּין לְדִין. יְכַלֵּת זוֹ מְרַמֶּזֶת
בְּדַבְּרֵי רַש"י עַל הַהִבְדָּלָה בֵּין הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה לְטָמְאָה (וַיִּקְרָא כ', כ"ה), וּז"ל: אֵין
צָרִיךְ לֹמַר בֵּין פָּרָה לְחִמּוֹר שֶׁהֵרִי מְבַדְּלִין וְנִכְרִין הֵם (כְּלוּמַר, דִּי בְּהַשְׁקָפָה גִּשְׁמִית שֶׁל
גוֹי לְהַבְּחִין בְּזֶה), אֲלֵא בֵּין טְהוֹרָה לָךְ וְטָמְאָה לָךְ, בֵּין נִשְׁחַט רַבּוֹ לְנִשְׁחַט חֲצִי. עַכ"ל.
וּבְמִסְכַּת בְּרִכּוֹת (לג, א) נֶאֱמַר: הַבְּדָלָה בְּחוֹנֵן הַדַּעַת מֵאֵי טַעְמָא? א"ר יוֹסֵף: שְׁמִתוֹךְ
שֶׁהִיא חֲכָמָה קְבַעוּהָ בְּבִרְכַת חֲכָמָה. וְכָתַב רַש"י, וּז"ל: הַחֲכָם יוֹדֵעַ לְהַבְּדִיל בֵּין קֹדֶשׁ
לְחוֹל, וּבֵין טָמֵא לְטָהוֹר. עַכ"ל. וּבְזֶה נִכְרַ יַחֲוִדוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל.

הַדַּעַת הַמְּקוּבֵּלֵת הִיא, שֶׁהַבִּיטוּי הָאֲמֵנוֹתִי הַחֲזוֹתִי אֵינוֹ עֵיקֶר בִּיהֲדוֹת. הַנַּחַה זוֹ נִכּוֹנָה
בְּמִידָה מְסוּיִימָת, מֵאַחַר שֶׁלְּפִי הַהֲלָכָה חַיִּיב אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לְכוּן אֶת לְבוֹ אֵל בּוֹרְאוֹ,
לְקִיִּים אֶת מְצוּוֹתָיו וּלְלַכַּת בְּדֶרֶךְ הַיִּשְׁרָה, וְעֵיקֶרִים אֵלֶּה בְּאוֹ בְּדֶרֶךְ כָּלֵל לִיְדֵי בִיטוּי
מִיְּלוּלֵי יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר חֲזוֹתִי. עַם זֹאת בְּרוּר לֵנוֹ שֶׁהַבִּיטוּי הָאֲמֵנוֹתִי לֹא נֶאֱסַר עַל יִשְׂרָאֵל.
לְהַפֵּךְ, בְּרֹב הַתְּקוּפוֹת הַהִיסְטוֹרִיּוֹת רָאוּ אוֹתוֹ בְּעֵין יָפָה, אִם מִפְּנֵי שִׁשִּׁירַת מִטְרוֹת
חִינוּכִיּוֹת, מִשׁוּם "טוֹב מֵרָאֵה עֵינַיִם מֵהַלֵּךְ נֶפֶשׁ" וְאִם לְשֵׁם "הַיְדוֹר מְצוּוָה", כְּלוּמַר לְשֵׁם
יִיפּוּי וְקִישׁוּט תְּשִׁמִּישִׁי קְדוּשָׁה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְכֵלִים כְּתֻשְׁמִישֵׁי מְצוּוָה בְּבֵית. הַתְּמוּנָה
הַמְּסַפֵּרֶת וְהַקְּשֵׁר שֶׁלָּה לְטַקְסֵט סִייעוֹ וְהוֹעִילוֹ לְהַסְבִּירִים חִינוּכִיִּים עוֹז בְּתַקּוּפָה
הַעֲתִיקָה. לִימֵים הַשְּׁתַּכְלָל בִּיטוּי אֲמֵנוֹתִי זֶה, וְאִיּוֹרִם שֶׁל כְּתָבִי-יָד וְסִפְרִים מוֹדַפְסִים
שֶׁל הַתַּנ"ךְ, שֶׁל סִפְרֵי תְּפִילָה וְהַלְכָה וְאִפִּילוֹ שֶׁל סִפְרֵים חִילוּנִיִּים, הִיא אַחַת הַדְּרָכִים
הַחֲשׁוּבוֹת לְהַבְּנֵת עֵיקְרֵי הַיְהוּדוּת. אֲמֵנָם יְהוּדִים יִכְלוּ לְתַת בִּיטוּי לְרַגְשׁוֹתֵיהֶם, לְהַבְּנֵתָם
וּלְתַפְּיִסְתָּם הַמִּיּוֹחֶדֶת בְּתְמוּנָה וְלֹא רַק בְּמִלָּה הַכְּתוּבָה.